

VI. Akademiske Højtideligheder.

Reformationsfesten højtideligholdtes Torsdagen den 16de November 1899. Talen *) holdtes af Professor, Dr. jur. Jul. S. V. Lassen. Indbydelsesskriftet indeholdt en Afhandling af Samme: »Nullitet og Anfægtelighed« 88 S. 4to.

Festen i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag fejredes Fredagen den 20de April 1900. Universitetets Rektor, Professor, Dr. jur. J. C. H. R. Steenstrup holdt Talen **). Indbydelsesskriftet indeholdt en Afhandling af Samme: »Danmarks Sydgrænse og Herredømmet over Holsten ved den historiske Tids Begyndelse (800—1100). Med et Kort over Syd-slesvig og Holsten samt et i Texten trykt Kort over Danevirke-Egnen«. 106 S. 4to.

VII. Videnskabelige Samlinger og Anstalter.

1. Universitetsbibliotheket.

Fra det kgl. Sundhedskollegium modtog Konsistorium under 13de Februar 1900 en Forespørgsel om, hvorvidt visse i Universitetsarkivet fundne Bestanddele af Kollegiets Arkiv for Aarene 1804—1808 tilligemed en Pakke, Vaccinationskommissionens Arkiv vedrørende, maatte kunne udleveres til Kollegiet. Overbibliothekar, Dr. phil. Birket Smith meddelte paa Foranledning Konsistorium, at disse Aktstykker vare forefundne ved Gjennemgang af nogle ældre Partier af det medicinske Fakultets Arkiv og at Sagernes Sammenblander formentlig forklaredes deraf, at Fakultetet og Kollegiet ofte havde haft en og samme Mand til Dekan. Efter hans Mening kunde der ikke være Tvivl om, at de paagjældende Pakker helst maatte afgives til Sundhedskollegiet, i hvis Arkiv — der netop for Tiden var under Ordning — de rettest hørte hjemme. Konsistorium tilskrev derefter under 30te April 1900 Sundhedskollegiet, at der var meddelt Overbibliothekaren Bemyndigelse til at udlevere fornævnte Aktstykker.

— Cand. mag. C. Lüttichau fratraadte efter Ansøgning sin Stilling som Assistent ved Bibliothekets Læsesal om Eftermiddagen fra 30te September 1899, og Konsistorium udnævnte under 11te Oktober s. A. efter Overbibliothekarens Indstilling i hans Sted Cand. theol. *Otto Ludvig Thune Jacobsen* til Assistent fra 1ste Oktober s. A. at regne.

— Da Dr. phil. Aage Friis efter Ansøgning fratraadte Stillingen som 3die Assistent ved Bibliotheket fra 31te Marts 1900, udnævnte Konsistorium under 14de Februar s. A. Assistent paa Bibliothekets Læsesal om Eftermiddagen, Cand. mag. *Alfred Krarup* til 3die Assistent ved Bibliotheket og Cand. mag. *Axel Halling* til Assistent paa Læsesalen om Eftermiddagen, alt fra 1ste April s. A. at regne.

*) Trykt i »Berlingske Tidendes« Aftenudgave Nr. 271 og Nr. 272 for Fredag den 17de og Lørdag den 18de November 1899.

**) Trykt i Dagbladet »Vort Land« Nr. 109 og 110 for Lørdag den 21de og Søndag den 22de April 1900.

2. Den botaniske Have.

a. *Forhøjelse af Lønningerne for Dagarbejdere i Haven.*

Fra Direktøren for Universitetets botaniske Have, Professor, Dr. phil. E. Warming modtog Konsistorium under 29de Juni 1899 et af ham anbefalet Forslag fra Havens Gartner, Friedrichsen, hvori denne meddelte, at Havens Arbejdere havde anmodet om, at deres Lønning maatte blive forhøjet til 3 Kr. daglig, da den almindelige Prisstigning, særligt for Husleje, der for nogle af Arbejderne var steget med 60 Kr. for den samme Lejlighed, de endnu beboede, havde bevirket, at Trangen til forhøjet Løn nu var lige saa stor, om ikke større, end da der fra 1ste April 1898 blev bevilget dem et Tillæg af 20 Øre om Dagen. Dette Tillæg, der for den enkelte Arbejder beløb sig til ca. 5 Kr. om Maaneden, var saaledes udelukkende gaaet med til den forhøjede Husleje. Gartneren anbefalede, at Daglønnen søgtes forhøjet med 30 Øre om Dagen; den ansøgte Forhøjelse til 3 Kr. om Dagen turde han ikke foreslaa, da der ikke endnu i nogen af de offentlige eller private Haver blev givet en saa stor Dagløn. Daglønnen var: i Landbohøjskolens Have 2 Kr. 50 Ø., i Frederiksberg Slotshave 2 Kr. 25 Ø. og 2 Kr. 50 Ø., desuden kunde en Mand i Akkordoverskud dér tjene 50 à 100 Kr. om Aaret, i Rosenborg Slotshave 2 Kr. 34 Ø. om Sommeren og 2 Kr. 17 Ø. om Vinteren, i Kommunens Anlæg 2 Kr. 80 Ø., i Handelsgartnerierne 25 Ø. Timen, svarende til 2 Kr. 50 Ø. om Sommeren og 2 Kr. om Vinteren, og i botanisk Have 2 Kr. 50 Ø. (til 10 Arbejdere) og 2 Kr. 20 Ø. Efter det foreslaede Tillæg vilde Daglønnen blive 2 Kr. 80 Ø. og 2 Kr. 50 Ø.; da der blandt Arbejderne fandtes nogle yngre (saakaldte Elever), der kun antoges for en begrænset Tid, vilde den nuværende Dagløn, 2 Kr. 20 Ø., formentlig være tilstrækkelig for dem; de Tillæg, der spares paa dem, anmodede Gartneren da om at maatte benytte til at give 3 à 4 Arbejdere flere den højere Dagløn, 2 Kr. 80 Ø. Forhøjelsen af Daglønnen vilde medføre en forøget Udgift af c. 2100 Kr. paa Havens Budget. Hvis Forhøjelsen blev bevilget, foreslog Gartneren, at Lønningen, 800 Kr., for Stillingen som 3die Medhjælper, blev forhøjet med 200 Kr., da han ellers vilde blive ringere lønnet end Arbejderne, der vilde faa c. 900 Kr. (med Arbejde hver 3die Søndag), uden at de som han havde maattet ofre flere Aar paa deres Uddannelse, for at kunne udfylde Pladsen.

Med Hensyn til den i Gartnerens Skrivelse anførte Passus »med Arbejde hver 3die Søndag« bemærkede Professor Warming, at det var ham meget imod, at Arbejderne skulde arbejde om Søndagen, og at han havde forbudt alt Arbejde i det frie. Der var jo Arbejder, der absolut maatte gjøres, navnlig Vanding, men ellers vilde han ikke tillade Søndagsarbejde, medmindre vedkommende Arbejder udtrykkelig maatte ønske det for Lønnens Skyld.

Universitetets Kvæstor afgav under 17de August 1899 en Erklæring, hvori han bemærkede følgende. Ved Ministeriets Budget for 1877—78, jfr. Rigsdagstidende 1876—77 Tillæg A. Sp. 591—92, blev der givet den fornødne Bevilling til at forhøje Daglønnen for den botaniske Haves Dagarbejdere, som indtil da havde været 2 Kr., til 2 Kr. 30 Ø. En yderligere

Forhøjelse af Daglønnen med 20 Ø. blev bevilget ved Finansloven for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1897—98 Tillæg B. Sp. 449—54 og Univ. Aarb. f. 1898—99 S. 670—81. Den bestaaende Ordning var herefter bleven, at en Del af Dagarbejderne lønnedes med 2 Kr. 50 Ø. om Dagen og en Del af dem med 2 Kr. 20 Ø. om Dagen; de højest lønnede Dagarbejdere havde nu ansøgt om at erholde 3 Kr. om Dagen, medens de lavere lønnede anholdt om at faa deres Løn bragt op til 2 Kr. 50 Ø. Idet Gartner Friedrichsen havde fremstillet Lønningsforholdene i andre af Byens Haver, havde han udtalt sig imod en Forhøjelse af en Dagløn til 3 Kr. som for stor overfor de tilsvarende Lønningsforhold andre Steder. Derimod havde Gartneren ment at kunne foreslaa en fremtidig Inddeling af Dagarbejderne i 3 Klasser med en Dagløn af henholdsvis 2 Kr. 80 Ø., 2 Kr. 50 Ø. og 2 Kr. 20 Ø., saaledes at den højest lønnede Klasse kom til at omfatte 13 à 14 dygtige og indøvede Arbejdere, som maatte ønskes fast knyttede til Haven, medens den mellemste Klasse væsentlig omfattede de efter Havens skiftende Krav paa Tid antagne Arbejdere, og den laveste Lønningsklasse ikkun omfattede 6 yngre — saakaldte Elever —, som gennem Dagarbejdet søgte Uddannelse i Gartnerfaget og derfor kun antoges for en begrænset Tid. Og idet Gartneren, uagtet den hidtil værende laveste Dagløn saaledes blev opretholdt for Eleverne, havde foreslaaet en Forhøjelse af Bevillingen til Dagarbejdere med 2100 Kr., svarende til en gennemgaaende Forhøjelse af Daglønnen med 30 Ø., havde han tænkt sig de paa hver af Eleverne sparede 30 Ø. om Dagen anvendt til en Opflytning af Arbejdere til den højest lønnede Klasse, saaledes at denne, der hidtil havde indbefattet 10 Arbejdere, kom til at indbefatte 3 à 4 Arbejdere flere. Om nu end det saaledes fremsatte Forslag vilde bringe Daglønnen for den botaniske Have op over Daglønnen i Byens Handelsgartnerier og i de i den beliggende Statshaver, saaledes at den nærmede sig den i Kommunens Anlæg betalte Dagløn, syntes den foreslaaede Forbedring af Lønnen dog i sig selv at være tilstrækkeligt begrundet i de Fordringer, som netop i Universitetets botaniske Have maatte stilles til i det mindste en Del af Arbejderne. Det var allerede en stor Forskjel fra Landbohøjskolens Have samt Rosenborg Lysthave og Frederiksberg Have, at disse ikke eller dog saa godt som ikke havde Væxthuse, thi det vilde være bekjendt, at Væxthusene ved Rosenborg Have hørte under Civillisten. Den Omstændighed, at det stadige Ophold i Væxthuse i hvert Fald antages at være mindre sundt, vilde allerede føre til særlig gode Lønningsforhold for de i den botaniske Haves Væxthuse hele Aaret igjennem beskæftigede Arbejdere — i Antal 5, medens den højest lønnede Klasse af Arbejdere i denne Have ikkun havde omfattet 10 Arbejdere. Og hvad angik de i selve Haven beskæftigede Arbejdere, maatte der vistnok til adskillige af dem stilles større Fordringer, end det var nødvendigt i Byens Lysthaver. I saa Henseende skulde anføres, at Reusningen af en Gruppe forskellige Planter i den botaniske Have maatte foretages med en større Omhu for at undgaa, at den ene Plante snoede sig ind i den anden, end det var nødvendigt i en Lysthave, som ikke var bestemt til Belæring. Dernæst var Arbejdet i den botaniske Have med Udlevering af afskaarne Planter til Undervisning i Skoler og Kursus — efter Havens

aarlige Beretninger mellem 900 og 1000 Portioner — saa stort, at det ikke helt kunde paalægges Undergartnere og Medhjælpere, hvorimod det tillige maatte betros kyndige og paalidelige Arbejdere. Alt dette udelukkede imidlertid ikke, at den her foreliggende Lønningsforbedring vilde kunne fremkalde Krav om Forhøjelse af Daglønnen i de af Gartneren nævnte offentlige Haver, saaledes at Spørgsmaalet muligvis kunde egne sig til forud gaaende Forhandling med Landbrugsministeriet og Indenrigsministeriet.

Angaaende den af Gartneren foreslaaede Lønningsforhøjelse for 3die Medhjælper ved Haven bemærkede Kvæstor, at Sammenstillingen mellem ham og Arbejderne ikke med Føje kunde foretages. Medens Arbejderne, for en Del i det mindste, maatte tænkes knyttede til den botaniske Have som det Sted, hvor de nu engang hørte hjemme, kunde 3die Medhjælper, som Medhjælper overhovedet, ordentligvis ikke forblive mere end 3 Aar i denne til hans Uddannelse bestemte Stilling, jfr. de af Konsistorium under 22de Maj 1889 approberede Bestemmelser Post 1, jfr. Univ. Aarb. f. 1888—89 S. 743. Medens der fremdeles ved den foreslaaede Forhøjelse af Daglønnen var taget Hensyn til Arbejdernes Stilling som Familieforsørgere, var 3die Medhjælper ugift og skulde, som Medhjælper overhovedet, være det, se de fornævnte Bestemmelser Post 4. Og selv om hin Sammenstilling kunde tilstedes, maatte der tages Hensyn til, at 3die Medhjælper foruden sin Pengeløn 800 Kr. havde Fribolig for en ugift og frit Brændsel samt om Hverdagen Rengjøring af sin Bolig og varmt Vand, jfr. Lønningsloven af 12te April 1892 med Rigsdagstid. 1891—92 Tillæg A. Sp. 3203—6 og de ovennævnte Bestemmelser Post 3, altsaa netop det Emolument af Fribolig, hvis Afsavn var fremhævet som en Grund til at søge Lønningsforbedring for Dagarbejderne. Det Misforhold, som Gartneren havde ment at sé mellem 3die Medhjælperens Lønning og den eventuelle Løn for en af de bedst stillede Dagarbejdere, vilde saaledes formentlig ikke være til Stede, og Gartneren havde iøvrigt ogsaa senere meddelt, at han i sin Sammenstilling havde glemt at tage Hensyn til 3die Medhjælperens Emolument. Naar Gartneren beregnede den eventuelle aarlige Løn for en Arbejder — det vilde da sige en af Arbejderne i højeste Lønningsklasse — til c. 900 Kr. (med Arbejde hver 3die Søndag), bemærkede Kvæstor, da Direktørens Udtalelse i saa Henseende muligvis vilde kunne misforstaas, at Gartneren havde tænkt sig de nødvendige Søndagsarbejder, saaledes som Vanding og Dækning af Væxthuse, udførte af Dagarbejderne paa Omgang — for saa vidt disse Arbejder ikke efter deres eget Ønske kunde blive anderledes fordelte —, saaledes at hver af dem ikkun havde Arbejde hver 3die Søndag, og at derfor Gartnerens Beregning netop syntes at være grundlagt paa Direktørens Forskrift for Indskrænkning af Søndagsarbejdet.

Efter Konsistoriums Indstilling af 19de s. M. blev der paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 foreslaaet, at det ordinære Beløb paa Universitetets Udgiftspost 3. b., den botaniske Have, forhøjedes med 2100 Kr. til Lønningsforbedring for Dagarbejdere i Haven, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1085—88. I den af Folkethingets Finansudvalg afgivne Betænkning over Finanslovsforslaget blev bemærket, at Udvalget under Forhandling med Kirke- og Undervisningsministeren havde fremsat Ønske om at bringe Daglønnen

i Overensstemmelse med den, der foresloges for Arbejderne ved Landbohøjskolens Have, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 465—66. Ved 3die Behandling af Finanslovforslaget blev der af fornævnte Minister stillet Forslag om en Forhøjelse af fornævnte 2100 Kr. til 4160 Kr. med følgende Motivering: Paa Forslaget til Finansloven var den ordinære Bevilling paa Udgiftspost 3. b. foreslaaet forhøjet med 2100 Kr. til Lønningsforbedring for Dagarbejderne i Haven. Efter dette Forslag vilde Havens Arbejdere blive lønnede efter 3 Lønningstaxter: nemlig med en Dagløn af 2 Kr. 80 Ø. for Havens faste Arbejdere, 2 Kr. 50 Ø. for de paa Tid efter Havens skiftende Krav antagne Arbejdere og 2 Kr. 20 Ø. for de saakaldte Elever, der som Regel i et Antal af 6 gennem Dagarbejde søgte Uddannelse som vordende Gartnere og derfor kun antoges for begrænset Tid. Ved dette Forslag vilde man i det væsentligste imødekomme de fra Arbejdernes Side fremsatte Ønsker om Lønningsforhøjelse. Imidlertid var der under mundtlige Forhandlinger med Udvalget fremsat Ønske om at bringe Daglønnen for botanisk Haves Arbejdere i Overensstemmelse med den, der paa Finanslovforslaget var foreslaaet tillagt Arbejderne ved Landbohøjskolens Have, nemlig 3 Kr. for de mandlige Arbejdere og 2 Kr. for de kvindelige, og efter at have indhentet Erklæringer om dette Spørgsmaal fra Direktøren og Gartneren ved den botaniske Have, maatte det anses for ønskeligt, at Arbejderne ved de to Haver stilledes ens i den omhandlede Henseende. En Forhøjelse af Daglønnen som anført vilde kræve en aarlig Merudgift af 4160 Kr. eller 2060 Kr. ud over det paa det oprindelige Finanslovforslag foreslaaede Beløb; dog vilde Havens Elever ogsaa derefter kun faa en Dagløn af 2 Kr. 20 Ø., i hvilken Henseende bemærkedes, at disse, der som Regel vare ugifte Folk paa 18—20 Aar, vare stillede paa lignende Maade i andre Haver; i Landbohøjskolens Have fandtes ingen Elever, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 1385—86 og 1513—16. Forslaget blev tiltraadt af Finansudvalget, vedtaget af Rigsdagen og Forhøjelsen optaget paa Finansloven for 1900—1901.

b. Kjøb af afdøde Professor, Dr. phil. Johs. Langes Herbarium fra det middelvarme Bælte, navnlig Middelhavslandene.

Fra Direktøren for den botaniske Have, Professor, Dr. phil. E. Warming modtog Konsistorium under 27de Januar 1899 et Andragende om, at der maatte blive søgt bevilget et Beløb af 2000 Kr. til Indkjøb for Haven af afdøde Professor, Dr. Johs. Langes Herbarium fra det middelvarme Bælte, navnlig Middelhavslandene, der ifølge Langes Katalog omfattede godt 1500 Arter i ca. 36000 Exemplarer. Professor Warming ansaa en Sum af 2000 Kr. for et passende Vederlag fra Havens Side, idet han ved at sammenligne Dele udtagne af Langes Herbarium og hans Katalog over samme med Havens Herbarium, der nu var saa godt ordnet, at en saadan Sammenligning med kun ringe Anvendelse af Tid lod sig udføre, havde fundet: 1. at de fleste Former — Arter, Varieteter —, som fandtes i Langes Herbarium, havde Haven allerede i sit Generalherbarium; den vilde altsaa erholde en Del Dubletter, som imidlertid kunde finde Anvendelse paa anden Maade; 2. mange Former fandtes i Havens Herbarium kun i 1 Exemplar eller kun

i slette Exemplarer, og Langes Samling vilde her danne en værdifuld Forøgelse; 3. mange Exemplarer i Langes Herbarium vilde have Interesse derved, at de repræsenterede andre Floraomraader eller vare noget afvigende fra vore; 4. endelig fandtes der aabenbart mange Former, som Havens Herbarium ikke ejede, og deriblandt endog Arter, som Lange selv havde opstillet, og som derfor særlig burde findes i og af Fremmede vilde blive søgte i et dansk Herbarium. Hvad der forhøjede Værdien af dette Herbarium for Haven var, at alle Planter allerede vare opsatte paa Papir, og det Papir af netop samme Format, som, om end af ringere Kvalitet, Havens Generalherbarium var eller efterhaanden blev opsat paa. Det vilde altsaa strax kunne interkaleres uden at foraarsage de ellers uundgaelige og store Udgifter til Præparering.

Efter at Konsistorium i Skrivelse af 29de Juni 1899 til Ministeriet havde anbefalet Professor Warmings Andragende, blev der paa Ministeriets Forespørgsel af Konsistorium under 8de Juli s. A. indberettet, at der — foruden de tidligere købte Dele af Professor Langes Herbarier, som blandt andet havde særlig Betydning for Kjendskab til den danske og den grønlandske Flora, jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 682, og fornævnte Herbarium, — ikke var flere Samlinger, som Haven kunde ønske at købe af Professor Langes Efterladte.

Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev under Universitetets Udgiftspost 3. b., den botaniske Have, optaget extraordinært 2000 Kr. til Indkøb af fornævnte Herbarium, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1087—88. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1900—1901.

c. Personlige Forhold vedrørende den botaniske Have.

Da Dr. phil. L. Kolderup Rosenvinge ønskede at forlade sin Stilling som Bibliothekar ved den botaniske Have den 30te Juli 1900, udnævnte Konsistorium efter Indstilling af Havens Direktør ved Skrivelse af 12te Maj s. A. Cand. mag. *Fr. Chr. E. Børgesen* til Bibliothekar ved Haven fra 1ste August s. A. at regne.

— Den 18de Marts 1900 afgik Inspektør ved Havens Museum, Cand. mag. *Hjalmar Kiærskou* ved Døden; han blev ansat som Assistent ved Museet i 1861, blev i 1875 tillige Bibliothekar ved Haven og fra 1ste April 1883 ansat som Inspektør. Efter Indstilling af Havens Direktør udnævnte Konsistorium ved Skrivelse af 30te April 1900 Cand. mag. *Carl Emil Ostensfeld* til Museumsinspektør fra 1ste November s. A. at regne. Kandidat Ostensfeld kunde paa Grund af Arbejder ved den biologiske Havstation først tiltræde Stillingen den 1ste November, og efter Konsistoriums Indstilling blev det da af Ministeriet under 9de Maj s. A. bifaldet, at det i Tiden fra 1ste April til 1ste November s. A. overdroges Assistent, Cand. mag. *Fr. Chr. E. Børgesen* at varetage Forretningerne som Museumsinspektør og Cand. mag. *Ove Poulsen* at fungere som Assistent ved Museet, saaledes at der af den ledige Inspektørlønning tillagdes den først nævnte 50 Kr. og den sidst nævnte 150 Kr. maanedlig i Honorar.

— Konsistorium bifaldt efter Direktørens Indstilling ved Skrivelse af

31te Maj 1900, at det Beløb paa 400 Kr. af Universitetets Udgiftspost 1. d., som i Henhold til Ministeriets Skrivelser af 29de Juli og 14de September 1892 indtil videre maa anvendes til Honorar for Arbejder ved Havens Herbarier, jfr. Univ. Aarb. f. 1891—92 S. 901, og som tidligere havde været udbetalt til Cand. mag. C. Ostenfeld, maatte udbetales fra 1ste April indtil 31te Oktober s. A. til Cand. mag. Morten Pedersen og fra 1ste November s. A. til Cand. mag. Ove Poulsen.

3. Det zoologiske Museum.

a. *Den Westermanske Insektsamlings Indordning under det zoologiske Museums entomologiske Samling.*

Efter at der var blevet indledet Forhandlinger om den Westermanske Insektsamlings Overgang til det zoologiske Museums entomologiske Samling, meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet under 16de September 1899 Konsistorium, »at man med Frøken Emily Westermann, der er eneste nu levende Descendent af afdøde Partikulier W. M. Westermann, der i 1868 til Kjøbenhavns Universitet skænkede den Bernt Wilhelm Westermanske Insektsamling, er bleven enig om, at den hidtidige Ordning af nævnte Samling ved Udgangen af indeværende Aar forandres derhen, at Samlingen overgaar til Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museums entomologiske Samling paa følgende Betingelser:

1. at Museet er forpligtet til at lade ethvert Stykke af Samlingen betegne med et tydeligt Mærke, der angiver Stykket som stammende fra Samlingen; 2. at Museet er forpligtet til at lade et Udvalg af Samlingen, klart og tydeligt, betegnet som hidrørende derfra, stille til Skue for det større Publikum ved Museets ugentlige Udstillinger; 3. at Museet er forpligtet til at sørge for, at Konservator Løvendal ikke i Anledning af den nye Ordning lider noget Afbræk i det ham en Gang for Tilsyn med Samlingen tilsagte Honorar.*

Efter Konsistoriums Indstilling af 25de April 1900 blev det under 4de Maj s. A. af Ministeriet bevilget, at der til Anskaffelse af et Insektskab til Benyttelse ved Udstilling af et Udvalg af fornævnte Insektsamling maatte udredes et Beløb af 366 Kr. 25 Ø. under Universitetets Udgiftspost 10, Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter, for Finansaaret 1900—1901.

Angaaende Andragende om Bevillinger til Bestridelse af Arbejder ved Overtagelsen og Sammenarbejdningen af den Westermanske Samling med Museets entomologiske Samling og til Anskaffelse af Skabe vil der blive givet Meddelelse i Aarbogen for 1900—1901.

b. *Kjøb af Dele af fhv. Professor, Dr. phil. Chr. Fr. Lützens Bogsamling.*

Fra Universitetets zoologiske Museum modtog Konsistorium under 9de April 1898 en Skrivelse med Tilbud fra Professor Lütken om, at Universitetsbibliotheket og det zoologiske Museum maatte erholde Ret til at udtage af hans Bibliotheks zoologiske og pælæontologiske Indhold, hvad de maatte have Brug for, imod at der tilvejebragtes en Bevilling paa 3000 Kr., at udbetale til ham eller hans efterladte Bo.

Museumsinspektorerne, Dr. phil. Meinert og Levinsen udtalte i denne Anledning, at efter en affattet Katalog omfattede den paagjældende Samling 8000 Skrifter, store og smaa og at det fremsatte Tilbud maatte anses for yderst liberalt. Erhvervelsen af de fornævnte Dele af Professor Lützens Bibliothek vilde paa Grund af dets ejendommelige Beskaffenhed være af stor Betydning for det zoologiske Museum, eftersom dette saaledes vilde komme i Besiddelse af ikke blot mange store og kostbare Værker og Tidsskriftrækker, som knap kunde undværes paa noget zoologisk Museum til daglig Brug, og som, om de end fandtes paa vore Bibliotheker, dog ikke udlaantes eller kun kunde faas til Laans bindvis paa kortere eller længere Tid, men navnlig ogsaa en meget stor Mængde af Separat-Afhandlinger og Særtryk af Tidsskrifter og Selskabsskrifter, som ikke fandtes paa vore Bibliotheker. Erhvervelsen og Anbringelsen paa Museet af disse Separat-Afhandlinger og Særtryk vilde have sin store Betydning ikke blot i Arbejdet med Bestemmelsen af Museets talrige Dyreformer, men, hvad Særtrykkene angik, ogsaa i den dermed givne Mulighed for under Forelæsninger at have et let handeligt Materiale til Benyttelse. Rige Bogsamlinger af lignende Art vare forhen efter Samlerens Død blævne afhændede udenlands, og det vilde derfor være saa meget mere ønskeligt, om Professor Lützens zoologiske og palæontologiske Bibliothek, der stadigt med stor Beredvillighed af ham havde været stillet til Raadighed for Zoologerne, nu efter hans Tilbud kunde blive bevaret for det zoologiske Studium her hjemme.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet bemærkede i Skrivelse af 28de Maj 1898, at det fandt Professor Lützens Tilbud meget liberalt, og mente, at Bibliotheket var saa værdifuldt, at Universitetet burde modtage Tilbudet. Dog fandt Fakultetet, at Sagen havde sin betænkelige Side, saa længe Professor Lütken var i Funktion.

Konsistorium henstillede i Skrivelse af 11te Juli s. A. til Ministeriet, om dette vilde være villigt til, naar Tiden for Erhvervelsen af fornævnte Bogsamling maatte indtræde, at søge tilvejebragt den fornødne Bevilling til Erhvervelsen for Universitetet.

Efter at Professor Lütken efter Ansøgning var blevet entlediget fra 31te August 1899 at regne, blev der paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 under Universitetets Udgiftspost 3. c., det zoologiske Museum, optaget extraordinært et Beløb af 3000 Kr. til Erhvervelse af fornævnte Samling med tilhørende Reoler, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1087—90. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1900—1901.

Bøgerne ere derefter blævne afgivne til Museet, der senere har søgt om Bevilling til Udførelsen af Arbejdet med Ordningen af fornævnte Værker og deres Fordeling mellem Museets forskellige Afdelinger og Universitetsbibliotheket. Nærmere Meddelelse herom vil blive givet i Univ. Aarb. f. 1900—1901.

c. Personlige Forhold vedrørende det zoologiske Museum.

Konsistorium valgte under 11te Oktober 1899 Professor, Dr. phil. H. Jungersen til Formand for Museets Museumsraad.

— Efter at Konsistorium under 16de November s. A. havde indberettet til Ministeriet, at Professor zoologiæ, Dr. H. Jungersen fra 1ste September s. A. som Bestyrer af Museets 1ste Afdeling havde erklæret sig villig til at overtage den fulde Bestyrelse af Museets palæontologiske Samlinger af de højere Hvirveldyrklasser, derunder indbefattet den saakaldte Lundske Samling, i Forbindelse med de øvrige under fornævnte Afdeling henlagte Samlinger, meddelte Ministeriet Konsistorium, at det under 24de s. M. havde overdraget Professor Jungersen Bestyrelsen af fornævnte Samlinger.

d. Bevilling til den biologiske Ferskvandsstation ved Furesøen.

Under 29de Maj 1899 indsendte det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet til Konsistorium et Andragende fra Dr. phil. C. Wesenberg Lund om en 5aarig Bevilling af 1200 Kr. aarlig til den fortsatte Drift af den af ham ledede biologiske Ferskvandsstation ved Furesøen og af 1500 Kr. aarlig som Understøttelse til ham selv i samme Tidsrum, jfr. Univ. Aarb. f. 1898—99 S. 64—68.

Dr. phil. Wesenberg Lund oplyste, at han allerede tre Aar, inden han blev Kandidat, havde paabegyndt Undersøgelser over ferske Vandets lavere Dyreverden, i 1895 havde besvaret en af Universitetet udsat Prisopgave over et herhen hørende Æmne, for hvilken Besvarelse han erholdt Universitetets Guldmedaille, og publiceret en Del Afhandlinger over forskellige Ferskvandsgrupper (Mosdyr, Krebsdyr, Polyptyr). Efter sin Hjemkomst fra Ingolfexpeditionen fik han af Carlsbergfonden bevilget en Sum til at købe og indrette det om Bord paa Ingolf brugte Dækshus for derfra at kunne drive Undersøgelser over Ferskvandets lavere Dyre- og Planteverden. Senere hen modtog han yderligere dels fra Carlsbergfondens dels fra Kommunitetets Midler Understøttelser henholdsvis til at lønne en Vikar for i sin Stilling ved Landbohøjskolen og til Laboratoriets Drift, Apparater og Rejser samt fik for Finansaaret 1897—98 bevilget 1200 Kr. til at bestride lignende Udgifter med i det kommende Aar. I de to Aar, Laboratoriet havde virket, havde han særlig kastet sig over Ferskvandets Hjuldyr, en Dyregruppe, der ikke var undersøgt her hjemme siden O. F. Müllers Tid, og af hvilken han hovedsagelig i Undersøgelsesdistriktet om Furesøen havde fundet c. 300 Arter. De rige Fund bevirkede, at han fordybde sig noget ud over, hvad der var tilsigtet, og første Del af Undersøgelsen indleveredes da i December 1898 som Afhandling til Erhvervelsen af den filosofiske Doktorgrad og forsvaredes for denne i Marts 1899. Den anden Halvdel haabede han at faa færdig i Løbet af et Aar. Desuden havde han paabegyndt en større Undersøgelse over Ferskvandets Plankton under de forskellige Livsforhold, vort Lands Søer byder det, en Undersøgelse, som havde medført mange Rejser og som maatte gaa endnu mindst et Aar, inden Resultaterne kunde forelægges. Af de hidtil bevilgede Summer var det efter hans eget Forslag og Ønske bestemt, at der skulde gives ældre Studerende Adgang til at nyde godt af de Goder, som Oprettelsen af et saadant Laboratorium maatte medføre, idet det dels var hans Tanke, at de Studerende skulde faa Lejlighed til at drive deres Studier ude i Naturen selv, dels at Interessen for Studierne over Ferskvandets Dyre- og Planteverden maatte blive vakt saaledes, at

ogsaa andre i Fremtiden vilde paabegynde Undersøgelserne over dette meget store og her hjemme længe stærkt forsømte Felt. Efter hans Forslag blev der da allerede i 1898 bevilget en Sum af indtil 200 Kr., for hvilken en ældre naturhistorisk Studerende skulde kunne faa gratis Ophold ved Laboratoriet, og en lignende Sum var ogsaa bevilget iaar. I 1898 meldte der sig fem, men da de tre af dem vare meget unge og næppe kjendte Brugen af et Mikroskop, mente han efter Samraad med Professor Warming, at da der ikke med Tilbudet om Ophold ved Laboratoriet fulgte noget Tilbud om direkte Undervisning — en Forpligtelse han af Hensyn til hyppige Rejser og egne Undersøgelser vanskelig kunde paatage sig — at disse yngre Studerende maatte komme igjen et Aar senere. En af de Studerende, der besøgte Laboratoriet, Stud. med. S. Jensen, paabegyndte Undersøgelsen af visse Ferskvandskrebsdyr og modtog i April 1899 Universitetets Guldmedaille for en Afhandling over dette Æmne; Stud. mag. Hutzen-Pedersen undersøgte Infusionsdyr, hvoraf c. 100 bleve indsamlede og bestemte, og Stud. mag. Ditlevsen paabegyndte i forrige Aar en Undersøgelse over Ferskvandets Regnorme og ønskede atter iaar, efter at have arbejdet videre med denne Dyregruppe i Vinter paa Dr. phil. R. S. Berghs Laboratorium, yderligere i den kommende Sommer at studere denne Dyregruppe nede ved Furesøen.

Hvad der selvfølgelig navnlig i Begyndelsen lagde store Vanskeligheder i Vejen saavel for selve Oprettelsen af Laboratoriet som navnlig af Undersøgelsen var, at han tillige var Assistent ved Landbohøjskolen og som saadan forpligtet til at være paa Skolen daglig fra Kl. 9 til 3; at han desuagtet havde kunnet faa Laboratoriet oprettet og Undersøgelserne i Gang, skyldtes derfor ikke mindst den Beredvillighed, hvormed hans Foresatte, Lektorerne, Dr. phil. Boas og Dr. med. Henriques havde indvilget i at tage mod Vikar, som udførte hans Arbejde og lønnedes af ham selv. Det vilde efter Sagens Natur i Længden ikke kunne lade sig gjøre at benytte Vikar i den Udstrækning, som Tilfældet var for Øjeblikket, medens det paa den anden Side var absolut nødvendigt, saafremt de paabegyndte Undersøgelser over dansk Ferskvandsdyreliv skulde give de forønskede Resultater, at han havde den største Del af sin Tid til Raadighed til disse Arbejder. I denne Anledning var det, at han foruden Tilskudet til Laboratoriet tillige søgte om en personlig Understøttelse paa 1500 Kr., uden hvilken han ikke i Fremtiden vilde være i Stand til at fortsætte de paabegyndte Undersøgelser.

Dr. Wesenberg Lund oplyste derhos, at han blev Student i 1887 med 1ste Karakter, Kandidat — Magisterkonferens i Naturhistorie med Zoologi som Hovedfag — i 1893, i 1895 modtog Universitetets Guldmedaille, i 1897 deltog i Ingolfexpeditionen og senere udelukkende havde arbejdet med Ferskvands-biologiske Undersøgelser. I 1894 ansattes han som Assistent ved Landbohøjskolen. Foruden nogle Arbejder over Insektbiologi fra sine tidligste Studereaar havde han udgivet: 1894. Grønlands Ferskvandsentomostraca; 1895. Østgrønlands Fersk- og Saltvandsentomostraca; 1895. Biologiske Undersøgelser over Ferskvandsorganismer; 1895. Om Forekomsten af Cordylophora lacuslus i danske Ferskvande; 1896. Om Ferskvandsfaunaens Kitin- og Kisellevninger i Tørvelagene; 1897. Biologiske Studier over Ferskvandsbryozoa. 1898. Ueber dänische Rotiferen und über die Fortpflanz-

zungsverhältnisse der Rotiferen. 1899. Danmarks Rotifera I. Grundtrækkene i Rotiferernes Økologi, Morfologi og Systematik.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet anbefalede indtrængende Andragendet med Bemærkning, at den videnskabelige Betydning af Undersøgelser af den Art, hvorom det her drejede sig, var almindeligt anerkjendt og i Udlandet havde ført til Oprettelse af store og veludstyrede biologiske Stationer. Fakultetet fremhævede endvidere, at Ansøgeren i den korte Tid, i hvilken Stationen ved Furesøen hidtil havde bestaaet, havde vist overordentlig Dygtighed som Leder af Foretagendet, saaledes som det fremgik af de allerede foreliggende Resultater. Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 15de Maj 1899 til Ministeriet til Fakultetets Udtalelser.

Efter Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 15de Maj s. A. blev der paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 under Udgiftspost 7. k., Til en biologisk Station ved Furesøen, opført samme Beløb af 1200 Kr. som for Finansaaret 1899—1900 til Udgifter ved Stationens Drift, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1103—4, og til 2den Behandling i Folkethinget af fornævnte Finanslovsforslag stillet Forslag om Forhøjelse af Beløbet paa samme Konto med 1500 Kr. til Understøttelse for Dr. Wesenberg Lund personlig, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 467—70 og 703—4. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget af Rigsdagen og Beløbene optagne paa Finansloven for 1900—1901.

4. De lægevidenskabelige Instituter.

a. *Overskridelse af de til Tilvejebringelse af Lokaler til de fysiologisk-kemiske Øvelser bevilgede Beløb.*

Paa Finansloven for 1899—1900, jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg A. Sp. 1073—74 og Univ. Aarb. f. 1898—99 S. 79—80, blev der til Tilvejebringelsen og Udstyrelsen af et tidssvarende fysiologisk-kemisk Øvelseslaboratorium for de lægevidenskabelige Studerende dels paa Universitetets Udgiftspost 3. g., det fysiologiske Laboratorium, ekstraordinært bevilget et Beløb af 4200 Kr. til Anskaffelse af fornødent Inventar i nævnte Anledning, dels under Universitetets Udgiftspost 9. a. 2., Hovedstandsættelser, bevilget et Beløb af 9504 Kr. til fornødne Byggearbejder ved Laboratoriet, navnlig til Forbedring af dettes Opvarmning og af dets Kjælderrums Tørlægning.

Fra Laboratoriets Bestyrer, Professor, Dr. med. C. Bohr, modtog Konsistorium under 11te Februar 1900 Meddelelse om, at de saaledes givne Bevillinger til Øvelseslaboratoriets Indretning paa Grund af forskellige uforudsete Udgifter havde vist sig utilstrækkelige paa enkelte Punkter. Saaledes var det til Gas-, Vand- og Kloakanlæg beregnede Beløb blevet dyrere, for en stor Del som Følge af, at Jordledningerne havde maattet fornyes i en større Udstrækning end paaregnet; ligeledes viste det sig, at en Del af det ældre faste Inventar havde lidt mere end antaget, saaledes at det i større Udstrækning end paaregnet maatte fornyes, hvortil kom forøgede Udgifter ved Forandring af det zootomiske Museums Inventar og Flytningen af samme til Museets nye Lokaler; herved foraarsagedes ogsaa en Merudgift

til Malerarbejde. Endelig viste det sig nødvendigt sammen med den nye Ordning af Værelserne i Laboratoriet at foretage en Forandring af en Motoraxe. De saaledes fremkomne Merudgifter beløb sig til ialt 4189 Kr. 96 Ø., hvoraf 1162 Kr. 31 Ø. faldt paa Inventariekontoen og 3027 Kr. 65 Ø. paa Kontoen for Byggeudgifter. Professor Bohr bemærkede, at den Restaurering, der nu var foretagen af det fysiologiske Laboratorium, gjorde det muligt for dette selv med det nuværende store Antal af Studerende paa en formentlig tilfredsstillende Maade at opfylde de Krav, der paahvile det som Undervisningsanstalt. Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 17de Februar s. A. til Ministeriet Andragendet. Til 2den Behandling i Folketinget af Forslag til Lov om Tillægsbevilling for 1899—1900 blev stillet Forslag dels om et ekstraordinært Beløb af 1162 Kr. 31 Ø. paa Universitetets Udgiftspost 3. g., det fysiologiske Laboratorium, og dels et Beløb af 3027 Kr. 65 Ø. paa Universitetets Udgiftspost 9. a. 2., Hovedstandsættelse. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget af Rigsdagen og Beløbene optagne paa Tillægsbevillingsloven for 1899—1900.

b. Bevilling til Assistance for Professoren i normal Anatomi, navnlig ved Øvelserne i Dissektion.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 22de Juni 1899 et af Fakultetet anbefalet Andragende fra Bestyreren af Universitetets normal-anatomiske Museum, Professor, Dr. med. Chievitz om, at der maatte blive bevilget et Beløb af 600 Kr. til Assistance ved Undervisningen i Dissektion. Professor Chievitz bemærkede, at der, efter at Examen i Dissektion for nogle Aar siden var blevet ophævet, havde, som det tilsigtedes ved denne Foranstaltning, været mere Materiale, end tidligere, til Raadighed for Undervisningen, og dette havde selvfølgelig atter medført forøget Arbejde for Lærerne. Samtidigt stillede imidlertid den stædse voxende Virksomhed ved Undervisningen, Samlingernes Administration og Laboratoriets Drift større Krav paa mange forskellige andre Omraader, og det vilde derfor være i høj Grad ønskeligt, om en Del af Arbejdet kunde lettes ved, at en dertil skikket ældre Student eller yngre Kandidat antoges som Amanuensis ved Undervisningen i Dissektion. Efter Omfanget af det Arbejde og den Arbejdstid, der tænktes forlangt, vilde et Beløb af 600 Kr. formentlig være et passende Vederlag.

I den af Universitetets Kvæstor under 8de August s. A. afgivne Erklæring bemærkedes, at der i Forslaget til Universitetets Lønningslov af 12te April 1892, jfr. Rigsdagstidende 1891—92 Tillæg A. Sp. 3166, ikke var optaget nogen Forøgelse af den videnskabelige Medhjælp ved det normal-anatomiske Museum, for hvilket der saaledes fremdeles blev normeret to Assistenten, men senere indtraadte Forhold havde bevirket en Trang til forøget Medhjælp. Efter at saaledes den normale Anatomi i den til Brug for det lægevidenskabelige Fakultet indkjøbte Hjørneejendom op til det kirurgiske Akademis Bygning havde faaet Lokale til en for de Studerende tilgængelig Museumsafdeling med Studiesal, til en Mikroskopisal — fælles med den patologiske Anatomi — samt til Laboratorier, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg B. Sp. 1365—66, var der ved Finansloven for 1898—99, jfr. Rigs-

dagstidende 1897—98 Tillæg B. Sp. 455—58, under Universitetets samlede Lønningssum blevet bevilget 400 Kr. aarlig til fornøden Assistance ved de Studerendes Benyttelse af den nævnte Studiesamling. Ogsaa Administrationen af Museet efter den skete Udvidelse af dette og Driften af det tilvebragte Laboratorium havde imidlertid forøget det Professorens i normal Anatomi paahvilende Arbejde, hvortil var kommet, at Undervisningen i Dissektion i de senere Aar havde taget et større Omfang, og det saaledes, at der hertil var en blivende Grund. Da det nemlig, jfr. Univ. Aarb. f. 1895—96 S. 43—45, paa Grund af Mangelen paa Materiale til Dissektionsøvelser ved kgl. Resolution af 25de Marts 1896 var blevet bifaldet, at Prøven i anatomisk Dissektion ved lægevidenskabelig Embedsexamen indtil videre maatte bortfalde, imod at Bevis for at have taget Del i Dissektionsøvelser blev Betingelse for at indstille sig til den nævnte Examins 1ste Del, var det Materiale, som hidtil var medgaaet til Examen, »i de sidste 10 Aar gjennemsnitlig $\frac{1}{3}$ af den hele Forsyning«, jfr. Univ. Aarb. f. 1895—96 S. 43, blevet anvendeligt til Dissektionsøvelser, saaledes at den for de Studerende højst gavnlige Deltagelse i disse for saa vidt havde kunnet udvides.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 9de August 1899 blev der paa Finanslovforslaget for 1900—1901 under Universitetets Udgiftspost l. d., den samlede Lønningssum, optaget et Beløb af 600 Kr. i foran nævnte Øjemed, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1079—82. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1900—1901.

c. Forhøjelse af det patologisk-anatomiske Instituts Annuum og Bevilling til Udgivelse af videnskabelige Meddelelser paa Grundlag af Arbejder, udførte i Institutet.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 14de Juni 1899 et Andragende fra Bestyreren af det patologisk-anatomiske Institut, Professor, Dr. med. C. Lange, hvori han ansøgte om, at Institutets Annuum maatte blive forhøjet med 1000 Kr. Professor Lange bemærkede, at dette, samtidigt med at Institutet i 1898 flyttede ind i det lægevidenskabelige Fakultets nye Lokaler i Fredericiagade, blev forhøjet med 500 Kr., jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 684—93. Det havde imidlertid i det forløbne Aar vist sig, at det sidst nævnte Beløb var ganske utilstrækkeligt til at muliggjøre en tilfredsstillende Drift af Institutets Virksomhed. At det kalkulatoriske Overslag, paa Grundlag af hvilket det nuværende Annuum var blevet fastsat, ikke svarede til det virkelige Behov, havde til Dels sin Grund i den i og for sig glædelige Omstændighed, at Tallet paa dem, der havde ønsket at arbejde i Institutet, havde været betydeligt højere, end det kunde forudses, — der havdes jo ingen Erfaringer at gaa ud fra, da Institutet tidligere overhovedet ikke havde Arbejdspladser for Studerende og yngre Videnskabsmænd, — hvilket selvfølgelig havde medført, at Udgifterne paa forskellige Konti vare blevne adskilligt større end beregnet. Af endnu større Betydning i finansiel Henseende var imidlertid den Omstændighed, at de uomgængeligt nødvendige Udgifter til Institutets Samling af Undervisningspræparater i den allernyeste Tid vare stegne meget betydeligt, idet der i de sidste Aar var fremkommet en helt ny Methode til

Fremstilling af saadanne Præparater, en Methode, der paa en højst lykkelig Maade bødede paa den hidtidige af alle Lærere i Faget stærkt følte Trang til naturtro Museumspræparater af pathologiske Objekter. En tidssvarende Undervisning maatte nødvendigvis i stor Udstrækning gjøre Anvendelse af denne Methode, som overalt var bleven grebet med stor Iver. Ogsaa det her værende Institut havde efter Evne søgt at drage Fordel af den og havde været i Stand til at konstatere dens Fortrinlighed; men man havde hidtil været stærkt hæmmet i dens Anvendelse derved, at den medførte ret betydelige Udgifter — til Kjemikalier, Glas, Skabe o. a. —, der ikke havde været beregnede ved Fastsættelsen af Institutets nuværende Budget. For dels at kunne modtage saa mange Studerende, som Institutet kunde give Plads til, dels at kunne indenfor en ikke altfor lang Tidsfrist tilvejebringe et tidssvarende og højst fornødent Undervisningsmateriale, ønskedes Annuet forhøjet med 1000 Kr.

Universitetets Kvæstor oplyste i Erklæring af 9de August 1899, at der ved Erhvervelsen af Ejendommen paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade for den pathologiske Anatomi blev opnaaet, at den kunde faa en Museumssal og et Laboratorium samt en Mikroskopisal — fælles med den normale Anatomi —, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg B. Sp. 1365—66, og denne Udvidelse af Lokalerne for det pathologiske Institut, der tidligere overhovedet ikke havde Arbejdspladser for Studerende og yngre Videnskabsmænd, maatte, idet Øjemedet dermed var at muliggjøre en større Virksomhed ved Museet, nødvendigvis føre til en forøget Udgift til denne Virksomhed. Med det aarlige Tilskud til Museet forholdt det sig før dets Udvidelse saaledes, at dets Normalsum var 1940 Kr., men da 413 Kr. 84 Ø. af Normalsummen aarlig blev dækket af Renter af Hofraad Meyers Legat, udgjorde Bevillingen under Universitetets Udgiftspost 3. i ikkun et Beløb af 1526 Kr. 16 Ø. Dette Beløb blev, i Anledning af Institutets Udvidelse, i Finansloven for 1898—99 forhøjet med 500 Kr. til 2026 Kr. 16 Ø. I Henhold til Konsistoriums Indstilling bleve fornævnte 1000 Kr. optagne paa Finanslovsforslaget for 1900—1901. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1900—1901.

— I Skrivelse af 14de September 1899 til Konsistorium ansøgte Bestyreren af fornævnte Institut, Professor Dr. med. C. Lange om en Bevilling til Offentliggjørelse af en Række videnskabelige Meddelelser paa Grundlag af Arbejder, som vare blevne udførte i Institutet, idet han bemærkede følgende. Ved den Udvidelse, det lægevidenskabelige Fakultets Lokalteter havde faaet gennem Statens Erhvervelse af Ejendommen paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade, havde den pathologisk-anatomiske Docentur endelig, fra September 1898, opnaaet at faa Lokaler, der muliggjorde Udførelsen af videnskabelige Arbejder i Overensstemmelse med Nutidens Fordringer. Disse forbedrede Vilkaar vare da ogsaa i det forløbne Aar blevne benyttede af det pathologisk-anatomiske Instituts faste Personale saavel som af midlertidige Hospiterende; og der forelaa som Resultat heraf, eller vilde i en nær Fremtid kunne foreligge, en Række videnskabelige Meddelelser paa Grundlag af Arbejder, udførte i Institutet. Offentliggjørelsen af disse Arbejder var selvfølgelig magtpaaliggende for de paagjældende Videnskabsmænd og vilde antagelig være til Ære for Institutet og derfor ogsaa af

Interesse og Betydning for hele Universitetet. Men efter deres Beskaffenhed og Omfang vilde de næppe egne sig for eller kunne finde Optagelse i vore hjemlige Tidsskrifter; og lige saa umuligt vilde det være at finde en Forlægger, der vilde overtage en særlig Udgivelse af dem, da de selvfølgelig kun kunde gjøre Regning paa en stærkt begrænset Læsekreds, medens deres Udgivelse paa den anden Side vilde blive forholdsvis kostbar paa Grund af de nødvendige Afbildninger og Tavler. Hensyn af denne Art medførte da ogsaa, at Anstalter i Udlandet af analog Natur almindeligvis udgav Aarsberetninger eller tvangsfrie Meddelelser, indeholdende videnskabelige Arbejder, affattede paa Grundlag af de i Anstalterne udførte Undersøgelser. Og hvis de ved det her værende pathologisk-anatomiske Institut udførte Arbejder skulde have Udsigt til at sé Dagens Lys, vilde det formentlig kun kunne ske paa analog Maade og altsaa paa Institutets eller Universitetets Bekostning. Men Institutets nuværende Budget, der knebent strakte til til den daglige Drift, vilde intet kunne afse i det omhandlede Øjemed; og da nu, som ovenfor bemærket, Foretagendet vel kunde siges at være af Interesse for hele Universitetet, ansøgte han om, at der fra dette blev ydet Institutet et Tilskud til Udgivelse af de omtalte Meddelelser, foreløbigt én Gang, men ganske vist med Sandsynlighed for, at et lignende Andragende fra Tid til anden vilde komme igjen. Det denne Gang nødvendige Beløb vilde selvfølgelig ikke kunne angives med fuld Nøjagtighed, men vilde antageligt kunne anslaaes til 500—600 Kr. Hvis et saadant Beløb snarest kunde stilles til Institutets Raadighed, var det Hensigten at udgive den første Serie af Meddelelser i den kommende Vinter og at uddele den i større Antal og forsynet med franske Resumés af Afhandlingerne, til inden- og udenlandske Videnskabsmænd. Professor Lange tilføjede, at man ikke havde tænkt sig af det ansøgte Beløb at afholde noget Honorar til Forfatterne.

I den af Universitetets Kvæstor afgivne Erklæring af 30te November 1899 bemærkedes følgende. Da der i det hele maatte kunne blive Spørgsmaal om at fremhjelpe det videnskabelige Arbejde ved det lægevidenskabelige Fakultets forskellige Laboratorier gennem Tilskud til Offentliggjørelse af saadanne Meddelelser fra dem, som ikke egnede sig for eller kunde blive optagne i her værende Tidsskrifter, og da fremdeles Erhvervelsen og Omdannelsen af den til den kirurgiske Akademibygning stødende Ejendom paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade for flere af disse Laboratorier havde tilvejebragt langt gunstigere Vilkaar for det videnskabelige Arbejde, maatte den Tanke frembyde sig, at en Bevilling af det foreliggende Andragende vilde kunne drage lignende Andragender efter sig, ogsaa fra andre Universitets-Laboratorier. Det forekom imidlertid Kvæstor, at Tanken om i det hele at muliggjøre en Udgivelse af Meddelelser fra Videnskabsmænd, knyttede til det lægevidenskabelige Fakultet, saaledes at Spørgsmaalet om Honorar for disse var holdt borte, var saa langt fra at være afskrækkende, at den tværtimod maatte søges imødekommet, saa vidt det var muligt. Selv om derfor det foreliggende Andragende — der havde en Forbindelse med den i Finanslovforslaget for 1900—1901, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1089—92, forklarede Udvidelse af det pathologiske Instituts Virksomhed allerede som Følge af hidtil givne Bevillinger — maatte være en Begyndelse

til Andragender om lignende Tilskud, ogsaa for andre Laboratorier, maatte han antage, at det fortjente at anbefales nærmere saaledes, at Udgiften søgtes afholdt af Kommunitetet, under hvis Budget, der i senere Tid var afholdt adskillige Bevillinger til videnskabelige Øjemed i Tilknytning til Universitetets Virksomhed. Det var til en enkelt Række af videnskabelige Meddelelser med franske Resumés, at der søgtes om Tilskud, og det anslaaede Beløb af 500—600 Kr. vilde ikke kunne anses som højt, naar der saas hen til, at Udgivelsen var særligt kostbar paa Grund af de nødvendige Afbildninger og Tavler.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 12te December 1899 blev der til 3die Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1900—1901 paa Kommunitetets Budget opført paa en ny Udgiftspost 600 Kr. i fornævnte Øjemed, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 1387—88 og 1521—22. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1900—1901.

d. Forhøjelse af det farmakologiske Instituts Annuum og Bevilling til Anskaffelse af Instrumenter, Inventarium m. m.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 26de Juni 1899 et Andragende fra Bestyreren af det farmakologiske Institut, Professor, Dr. med C. Gram om, at der maatte blive søgt bevilget dels et Beløb af 8062 Kr. til Anskaffelse af Instrumenter, Inventarium, Kemikalier, Bøger m. m. til Institutet dels en Forhøjelse af Samlingens Annuum, 1500 Kr., med 500 Kr. til 2000 Kr., jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 684—93 og f. 1898—99 S. 81—82.

Konsistorium anbefalede i Skrivelse af 16de August s. A. Professor Grams Andragende og indsendte samtidigt en af Universitetets Kvæstor afgiven Erklæring af 15de s. M. Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev derefter paa Universitetets Udgiftspost 3. 1., den farmakologiske Samling, det ordinære Beløb optaget med 2000 Kr. og ekstraordinært opført 8062 Kr. med følgende Bemærkninger. Ved Erhvervelsen af den op til det kirurgiske Akademis Bygning stødende Ejendom paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade blev det bl. a. for den farmakologiske Samling tilstræbt, at den kunde »erholde Laboratorium og dermed et nyt Omraade for sin Virksomhed«, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg B. Sp. 1363—68. Denne nye Virksomhed havde sin videnskabelige Side i de nu muligblevne Undersøgelser af Lægemidlers kemiske Sammensætning og Virkemaader, medens ogsaa Undervisningen kunde blive mere fyldig, idet Vejledningen for Studerende i den farmakologiske Studiesamling vilde kunne udvides med Øvelser i at fremstille de brugelige Former for Lægemidler og derigjennem gjøre de Studerende fortrolige med disse. Til den nye Virksomhed, det saaledes havde været paatænkt at forskaaffe den farmakologiske Samling nye Lokaler i fornævnte nyerhvervede Bygning, var der allerede givet Bevillinger, idet der nemlig ved Finansloven for 1897—98, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg B. Sp. 1363—68, og Loven om Tillægsbevilling for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg B. Sp. 1877—80, ialt var blevet bevilget 2977 Kr. 88 Ø. til Inventar for det farmakologiske Laboratorium. Tillige var der ved Finans-

loven for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1897—98 Tillæg B. Sp. 453—58 og 623—24, blevet bevilget en Forøgelse af Annuum for den farmakologiske Samling fra 1000 Kr. med 500 Kr. til 1500 Kr. Naar disse Bevillinger allerede nu fulgtes af et indtrængende Ønske om nye Bevillinger, havde dette ikke alene sin Grund i Vanskeligheden for Samlingens Bestyrer ved fra først af at overskue de Fordringer, som dens nye Virksomhed og den dermed forøgede Benyttelse af Samlingen vilde stille, men tillige i en særlig Omstændighed, nemlig et stedfundet Mageskifte af Lokaler med det hygiejniske Laboratorium, saaledes at dette helt var blevet anbragt i Kommunitetsbygningen paa Nørregade, medens derimod Samlinger og Laboratorium for Farmakologien vare blevne samlede i den nyerhvervede Ejendom op til det kirurgiske Akademis Bygning i Bredgade. Først ved denne Samling af Lokalerne — som oprindeligt ikke var planlagt — var det blevet muligt at tilvejebringe en saadan samlet Undervisning og Laborativirksomhed i Farmakologi, som Universitetet længe havde trængt til; men herved var da tillige fremkommet en Nødvendighed for at andrage om de større Penge-midler, som udkrævedes, saavel til Installation, ifølge et udførligt specificeret Overslag, af Samling og Laboratorium i de erhvervede Lokaler som til den aarlige Drift i disse, og man skulde derfor paa det bedste anbefale de fremsatte Forslag, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1091—92.

Forslagene bleve vedtagne af Rigsdagen og Beløbene optagne paa Finansloven for 1900—1901.

e. Forhøjelse af det hygiejniske Laboratoriums Annuum og Bevilling til Anskaffelser til Laboratoriet.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 21de Oktober 1899 et Andragende fra Bestyreren af det hygiejniske Laboratorium, Professor, Dr. med. Gædeken dels om Forhøjelse af Laboratoriets Annuum fra 1200 Kr. til 1500 Kr. dels om en extraordinær Bevilling paa 5600 Kr. til nye Anskaffelser for Laboratoriet, jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 684—93 og f. 1898—99 S. 81—82.

Professor Gædeken bemærkede, at de hidtil bevilgede Beløb, 1808 Kr. 50 Ø., samt en Underbalance 632 Kr. 60 Ø., havde vist sig at være aldeles utilstrækkelige til blot tilnærmelsesvis at udstyre Laboratoriet saaledes, at det kunde løse de Opgaver, der maatte stilles til det. Laboratoriet raadede over 5 Værelser, et lille Værksted, Loft samt en Kjælder. Planen gik ud paa at samle en saavidt muligt fuldstændig Oversigt over Danmarks medicinale Statistik, vor Sundhedslovgivning, samtlige hygiejniske Forhold saavel for Byernes som for Landets Vedkommende med herhen hørende Litteratur for paa denne Maade at være i Stand til at meddele de Oplysninger, der ønskedes paa dette Omraade. Dernæst trængtes der til en forøget Anskaffelse af nødvendige Instrumenter, Modeller og Samlinger til hygiejniske Arbejder og Undervisning samt de for Laboratoriet uundværlige Haandbøger og Tidskrifter, af hvilke der kun fandtes en meget mangelfuld Forsyning paa de offentlige Bibliotheker. Skulde disse Formaal realiseres, maatte Laboratoriet have et Tilskud til, hvad det endnu manglede. Det aarlige Driftsbeløb havde vist sig at være utilstrækkeligt til at dække de daglige Udgifter og

var paa ingen mulig Maade saa stort, at der deraf kunde spares noget til Nyanskaffelser.

Om dette Tilskud skulde han nærmere bemærke: 1. Det hidtil anskaffede Inventarium — Skabe, Reoler o. s. v. — havde vist sig at være meget for smaat. Man havde ved Henvendelse til forskellige Autoriteter mødt saa megen Imødekommen, at man allerede var i Stand til næsten helt at fylde de dertil bestemte Skabe med Tegninger, Planer o. s. v. Bogreolerne vare væsentlig ved private Gaver helt fyldte. Der maatte derfor haves nyt Inventarium samt flere Arbejdsborde og Stole til Undervisningen. Hertil vilde medgaa mindst 600 Kr. 2. Dernæst manglede der en Del absolut nødvendige Instrumenter. For at betegne Nødstilstanden skulde blot fremhæves, at der ikke havde været Raad til at anskaffe et Mikroskop eller en kemisk Vægt, men hidtil havde haft disse til Laans, et Forhold, der selvfølgelig maatte ændres. Til disse Anskaffelser vilde medgaa mindst 2800 Kr. 3. Til Modeller, Tegninger o. s. v. samt til forøget Forsyning med Glas og mindre Apparater navnlig til Undervisningen vilde der medgaa 700 Kr. 4. Det vilde blive nødvendigt at anskaffe en Del Haandbøger, ældre Aargange af et Par Tidsskrifter, der saa kunde holdes, samt en Del indenlandsk og udenlandsk Litteratur, hvormed, som sagt, vore Bibliotheker vare meget mangelfuldt forsynede. Hertil mindst 1500 Kr. Altsaa ialt 5600 Kr.

Endelig maatte han efter den indvundne Erfaring foreslaa det aarlige Tilskud forøget fra 1200 Kr. til 1500 Kr., navnlig fordi Undervisningen, der søgtes af saa mange, som der paa nogen Maade var Plads til, krævede større Udgifter end paaregnet.

I den af Universitetets Kvæstor afgivne Erklæring af 30te November 1899 bemærkedes bl. a. Universitetets Uddannelse af Læger til Embedsvirksomhed havde til den seneste Tid kun bestaaet i at give dem den almindelige Uddannelse som Læger overhovedet, saaledes at det først var den i Finansloven for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1897—98 Tillæg B. Sp. 453—58, som Udgiftspost 3. r. fremtrædende Bevilling til Drift af et hygiejnisk Laboratorium, der havde gjort det muligt at supplere Undervisningen til den lægevidenskabelige Examen med den særlige Uddannelse til at være Embedslæge. Lokalet for dette Laboratorium var oprindeligt tænkt at kunne findes i det til den kirurgiske Akademibygning stødende, for Universitetet erhvervede Ejendom paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg B. Sp. 1363—68, men ifølge et i alle Henseender heldigt Mageskifte med den farmakologiske Samling — der fandtes forklaret i Anmærkningerne til Finanslovforslaget for 1900—1901, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1091—92 — var det hygiejniske Laboratorium nu helt blevet anbragt i Kommunitetsbygningen paa Nørregade. I dette Lokale, der var fordelt paa forskellige Etager og ingeniunde var rummeligt, vilde den særlige Uddannelse til at være Embedslæge kunne gives, og saadan Uddannelse var ogsaa allerede i den forløbne Tid bleven meddelt, saavel til Kandidater som til allerede ansatte Embedslæger, men under Trykket af en meget mangelfuld Udstyrelse med Inventarium, Instrumenter, Apparater og Bøger. I Henhold til Finansloven for 1898—99 og Loven om Tillægsbevilling for samme Finansaar, jfr. Rigsdagstidende 1898—99

Tillæg B. Sp. 1877—80, havde ialt til Inventar været 2441 Kr. 10 Øre til Raadighed for Bestyreren af det hygiejniske Laboratorium. Dette maatte, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg B. Sp. 1366, udstyres fra nyt, og det nævnte Beløb havde derfor ikke været tilstrækkeligt til de fornødne Anskaffelser. Bestyreren søgte derfor om et ekstraordinært Tilskud paa 5600 Kr., hvoraf mindst Halvdelen vilde medgaa til Instrumenter, medens Resten var paaregnet til Bøger, Modeller, Tegninger, Glas og andre Apparater samt til nye Møbler. At der ogsaa til Driften og navnlig til den Undervisning, som ad Erfaringens Vej havde vist sig at blive søgt i dette, udkrævedes et noget større aarligt Beløb end de i Finansloven for 1898—99 indkomne 1200 Kr., havde Laboratoriets Bestyrer, sikkert med Føje, gjort gjældende.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 12te December 1899 blev der til 3die Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1900—1901 stillet Forslag om Forhøjelse af det paa Universitetets Udgiftspost 3. q. opførte ordinære Beløb 1200 Kr. til 1500 Kr. og ekstraordinært optaget paa samme Udgiftspost 5600 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 1385—86 og 1515—18. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget af Rigsdagen og Beløbene opførte paa Finansloven for 1900—1901.

f. Ansættelse af en ny Assistent ved og Anskaffelse af Mikroskoper til Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi m. m.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 18de Februar 1899 et Andragende fra Bestyreren af Universitetets Laboratorium for medicinsk Bakteriologi, hvori denne, efter at Laboratoriet havde faaet en saadan Udvidelse, at det raadede over 35 Arbejdspladser, fordelte paa 2 Kursussale, jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 693—98 og f. 1898—99 S. 71—74, ansøgte om, at der maatte blive søgt bevilget til Laboratoriet dels et Beløb paa 7010 Kr. til Anskaffelse af 25 Mikroskoper af samme Model som de 10, Laboratoriet ejede, à 274 Kr. inkl. Told og Fragt, samt af 2 Skabe à 80 Kr. til at opbevare dem i, dels et Beløb af 1200 Kr. aarlig til Lønning for en ny Assistent, da den Assistent, der allerede havdes, ikke alene vilde kunne vejlede det større Antal Deltagere, der tilmed vilde blive anbragte i 2 Kursussale, der laa et godt Stykke fra hinanden.

Efter at Konsistorium fra Universitetets Kvæstor havde modtaget en Erklæring af 27de Juni s. A., anbefalede det i Skrivelse af 5te Juli s. A. til Ministeriet fornævnte Andragende.

Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev derefter optaget paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, 1200 Kr. til en ny Assistent ved Laboratoriet og paa Udgiftspost 3. n., Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi, ekstraordinært 7010 Kr. til Anskaffelse af Mikroskoper og Skabe, med følgende nærmere Bemærkninger. Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi havde erholdt sin nuværende Ordning ved Bevillinger paa Finanslovene for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1897—98 Tillæg B. Sp. 437—40, og for 1899—1900, jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg A. Sp. 1075—78, nærmere saaledes, at der ved Finansloven for 1898—99 blev bevilget det ansøgte Beløb til Udvidelse af Lokaler og ekstraordinær Anskaffelse af

Inventar og Instrumenter m. m., alt i det Øjemed, at der kunde indrettes en regelmæssig Undervisning i medicinsk Bakteriologi for alle lægevidenskabelige Studerende, og at der ved Finansloven for 1899—1900 var blevet bevilget den aarlige Udgiftsforøgelse til manuel Assistance og Driftsudgifter, som Gjennemførelsen af det nævnte Formaal for Laboratoriets Virksomhed havde krævet. Til Supplering af foranførte Bevillinger var der nu af Laboratoriets Bestyrer fremsat et indtrængende Ønske om en Bevilling til en ekstraordinær Anskaffelse af Mikroskoper samt til aarlig Lønning af en videnskabelig Assistent foruden den videnskabelige Assistent, der allerede havde.

At der ved et Laboratorium af den her ommeldte Beskaffenhed maatte være det tilstrækkelige Antal Mikroskoper og en tilstrækkelig videnskabelig Assistance, for at Laboratoriet overhovedet kunde virke, saaledes som det ved dets Indretning var paatænkt, behøvede næppe nogen Forklaring. Hvad særlig den videnskabelige Assistance angik, maatte det bemærkes, at der ved dens Fastsættelse ikke blot maatte tages Hensyn til det ikke ringe Omfang, hvori den maatte ydes Laboratoriets Bestyrer under hans videnskabelige Arbejder for at følge med under sin Videnskabs Udvikling, men at tillige de Studerende ikkun da kunde faa et virkeligt Udbytte af de for dem holdte Kursus, naar der var en tilstrækkelig Assistance til at retlede dem og til at besvare deres idelige Spørgsmaal. Selv om de 35 Arbejdspladser, hvorover dette Laboratorium nu raadede, vare samlede i en og samme Sal, vilde derfor en enkelt videnskabelig Assistent ikke kunne overkomme Vejledningen af de Studerende til i alle Enkeltheder at gennemføre den store Nøjagtighed, som var en Betingelse for, at et bakteriologisk Kursus overhovedet kunde blive dem til Nytte; men endnu skarpere fremtraadte Nødvendigheden for en ny videnskabelig Assistent her, hvor de 35 Arbejdspladser havde maattet fordeles ligeligt paa to Sale, der laa et godt Stykke fra hinanden.

Allerede da der i Finanslovsforslaget for 1894—95, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg A. Sp. 967—70, blev fremsat Forslag til Ordningen af den videnskabelige Assistance ved det den Gang med 15 Arbejdspladser udstyrede Laboratorium for medicinsk Bakteriologi, var der foruden 1200 Kr. til en Assistent opført ialt 300 Kr. til en eller flere Underassistenter; men sidst nævnte Beløb udgik under Finanslovsforslagets Behandling i Folkethinget, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg B. Sp. 275—76, uden at det dog, jfr. Folkethingstidende 1893—94 Sp. 2403—4, blev nægtet, at der foruden en fast Assistent kunde være god Brug for en eller flere Underassistenter, der da vilde blive at lønne af de 1200 Kr. som en samlet Assistancesum. For en lavere Lønning end de 1200 Kr., der i Regelen vare tilstaaede Assisterter ved Universitetets lægevidenskabelige Anstalter, havde Professor Salomonsen dog ikke ment at kunne sikre sig en videnskabelig Assistent med de særlige Forudsætninger, som her maatte kræves, og foruden den faste Assistent, som han saaledes allerede havde, ønskede han efter Laboratoriets nu stedfundne store Udvidelse at erholde endnu en videnskabelig Assistent, ligeledes lønnet med 1200 Kr.

Til Mikroskoper for Laboratoriet var der senest blevet givet Bevilling ved Finansloven for 1894—95, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg A. Sp.

979—80, nemlig 3510 Kr. til 10 Mikroskoper. Andragendet gik nu ud paa at opnaa Anskaffelsen af saa mange Mikroskoper, at der blev et til hvert af de 35 Arbejdspladser for Studerende, altsaa af 25 Mikroskoper af samme Model som den, der allerede havde, men nu til en billigere Pris af 274 Kr., og af to Skabe à 80 Kr. til deri at opbevare Mikroskoper, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1081—84 og 1093—94.

Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbene optagne paa Finansloven for 1900—1901.

Om det i Professor Salomonsens fornævnte Andragende indeholdte Forslag om Forpligtelse for de lægevidenskabelige Studerende til at gennemgaa et Kursus i bakteriologisk Teknik i Laboratoriet henvises til Meddelelserne foran S. 383—86.

— Paa Finansloven for 1900—1901 blev under Universitetets Udgiftspost 3. n., Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi, ekstraordinært bevilget 10000 Kr. til Raadighed for den serumtherapeutiske Afdeling for Laboratoriet, for at den kunde blive sat i Stand til at fortsætte sin Virksomhed i Henseende til Fremstilling og Uddeling af antidifteritisk Serum, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1093—94.

— Fra Universitetets Kvæstor modtog Konsistorium under 17de April 1900 et Andragende fra Bestyreren af Laboratoriet for medicinsk Bakteriologi, Professor, Dr. med C. J. Salomonsen om en forandret Udbetalingsmaade af det til Laboratoriet paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, bevilgede Beløb af 1080 Kr. til manuel Assistance, saaledes at det blev udbetalt maanedsvist som Lønning til Laboratorietjeneren i Stedet for kvartalsvist til Bestyreren.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 22de Maj s. A. bifaldt Ministeriet den 26de s. M., at fornævnte 1080 Kr., fra den 1ste Juli s. A. at regne, maatte udbetales saaledes: 900 Kr. med $\frac{1}{12}$ maanedlig forud direkte til en fast Laboratorietjener som Lønning og 180 Kr. med $\frac{1}{4}$ kvartalsvist forud til Laboratoriets Bestyrer til manuel Assistance ved Laboratoriet i det hele imod Regnskabsaflæggelse og saaledes, at Beløbet af Bestyreren kan tillægges enten Laboratorietjeneren eller andre.

g. Anskaffelse af fotografiske, særligt stereoskopiske, Apparater til Brug ved Undervisningen i Fødselsvidenskab m. m.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 26de Juni 1899 et af Fakultetet anbefalet Andragende fra Professor i Fødselsvidenskab, Dr. med. L. Meyer om en Bevilling af 542 Kr. 70 Ø. til Anskaffelse af fotografiske, særligt stereoskopiske, Apparater til Brug ved Undervisningen i Fødselsvidenskab, Børne- og Kvindesygdomme.

Professor Meyer bemærkede, at navnlig ved Undervisningen i Fødselsvidenskab kunde den fotografiske, ganske særlig den stereoskopiske Gjengivelse yde værdifuld Hjælp. Som Exempler paa, hvor dette kunde være Tilfældet, skulde nævnes Fosterets, specielt Fosterhovedets Formforandring ved Fødselsakten, Kvindekroppens Form og Holdning ved forskellige Arter af snævert Bækken, Underlivets Udseende ved forskellige Abnormiteter i Fødselens Forløb — alt betydningsfulde Forhold, som det dog langtfra altid

lykkedes at vise de Studerende, bl. a. fordi de vare vevlende, kortvarige, forbigaaende. Netop derfor var det af saa stor Betydning at kunne fastholde dem ved det fotografiske Stereoskopbilledes Hjælp. Ogsaa for mere videnskabelige Arbejder og Studier vilde Fotografering ofte være af stor Betydning. Til Optagelse af saadanne Billeder vilde der efter Overslag udfordres en fotografisk Udrustning, der vilde koste 542 Kr. 70 Ø.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 16de August s. A. til Ministeriet blev der paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 som Universitetets Udgiftspost 7. l. optaget: Til Anskaffelse af fotografiske, særligt stereoskopiske, Apparater til Brug ved Undervisningen i Fødselsvidenskab, extraordinært 542 Kr. 70 Ø., jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1103—4. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet opført paa Finansloven for 1900—1901.

— I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 10de Maj 1900 bifaldt Ministeriet under 16de s. M., at det under Universitetets Udgiftspost 7. h., Bidrag til poliklinisk Undervisning i Fødselsvidenskab, for Finansaaret 1899—1900 bevilgede Beløb maatte overskrides med 40 Kr. 35 Ø. mod fornøden Forklaring i Regnskabsoversigten.

h. Vederlag til en Assistent ved den otolaryngologiske Klinik paa Frederiks Hospital.

Ved Finansloven for 1897—98 blev der under Universitetets Udgiftspost 7. i. bevilget et Beløb af 1200 Kr. aarlig som Honorar til Lederen af den otolaryngologiske Poliklinik paa Frederiks Hospital og af den kliniske Undervisning for de Studerende ved Universitetet i Otolaryngologi, medens de øvrige Udgifter ved denne Klinik uden særlig Bevilling udredes af Hospitalet, jfr. Rigsdagstidende 1896—97 Tillæg A. Sp. 991—94 og Univ. Aarb. f. 1896—97 S. 399—405.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 20de Marts 1899 et Andragende fra Poliklinikens Leder, Dr. med. E. Schmiegelow om, at der maatte blive bevilget en aarlig Sum til fast og sagkyndig Assistance ved Klinikken. Denne havde i det da forløbne Aar været benyttet af ca. 800 Patienter og samtidigt havde der i saavel Foraars- som Efteraarshalvaaret været afholdt Forelæsninger og kliniske Demonstrationer, ligesom det daglige Konsultationsantal havde vexlet fra 30—40. Skulde under disse Forhold Journalføringen, Undersøgelsen og Behandlingen, for ikke at tale om den kliniske og videnskabelige Udnyttelse af Materialet, blot nogenlunde ordentlig besørger af Lederen alene, vilde dette kræve en saadan Tids- og Arbejdsudnyttelse af den enkelte Mand, at det faktisk vilde være uoverkommeligt. For at hjælpe paa denne Mangel, havde Dr. Schmiegelow selv, siden Klinikens Oprettelse, maattet lønne en fast, specialuddannet Assistent. Kun herved havde det været ham muligt hidtil at faa Arbejdet nogenlunde besørget, under den kliniske Undervisning at have en uddannet, paalidelig Assistance, og under Sygdomsforfald eller Fraværelse paa Grund af Ferie at sikre Klinikken en kyndig, videnskabelig, vikarierende Leder. Fakultetet anbefalede Andragendet og meddelte, at Dr. Schmiegelow i en senere Skrivelse havde foreslaaet Lønningen for en Assistent sat til 800 Kr. samt

oplyst, at den af ham privat lønnede Assistent ved Kliniken oppebar 1000 Kr. for sit Arbejde dér.

I Henhold til Konsistoriums Indstilling af 29de Juni 1899 til Ministeriet blev der paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 optaget paa Universitetets Udgiftspost 7. i. et Vederlag af 800 Kr. til en Assistent ved fornævnte Klinik, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1101—4. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1900—1901.

— Af Dr. Schmiegelow blev der derhos indgivet et Andragende til Ministeriet om, at der af det Beløb, han paa egen Bekostning havde udredet til Lønning af en Assistent, maatte blive refunderet ham et saa stort Beløb, som svarede til 800 Kr. aarlig for den Tid, Kliniken havde været i Virksomhed og været betjent af en Assistent, hvilket vilde andrage for 1898: 600 Kr., for 1899: 800 Kr. og for Januar til Marts 1900: 200 Kr., ialt 1600 Kr. Til 2den Behandling i Folkethinget af Forslag til Lov om Tillægsbevilling for 1899—1900 blev der af Ministeriet stillet Forslag herom. Folkethingets Finansudvalg bemærkede i denne Anledning, at det fandt, at det foreslaaede Honorar ikke burde ydes for længere Tid end et Aar tilbage, og foreslog derfor, at Beløbet nedsattes til 800 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 1915—18 og 2013—14. Sidst nævnte Forslag vedtoges af Rigsdagen og et Beløb af 800 Kr. blev optaget paa Tillægsbevillingsloven for 1899—1900.

i. Forhøjelse af Beløbet paa Universitetets Udgiftspost 4, Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, Forandring i Administrationen af det paa Underkonto a. bevilgede Beløb m. m.

Fra det lægevidenskabelige Fakultet modtog Konsistorium under 31te Juli 1899 en Skrivelse, hvori Fakultetet oplyste, at det paa Universitetets Udgiftspost 4, Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, paa Underkonto a. kalkulerede Beløb, 3450 Kr. for Finansaaret 1898—99, i hvilket Aar de nye eller udvidede lægevidenskabelige Instituter havde været i Virksomhed fra September 1898, med Ministeriets Tilladelse var blevet overskredet med ca. 1800 Kr. Fakultetet ansøgte derhos om, at fornævnte Beløb af 3450 Kr. paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 maatte blive søgt forhøjet til 6200 Kr. Endvidere foreslog Fakultetet, under Henvisning til en af Kvæsturens Bogholderkontor afgiven Opgjørelse over Udgifterne paa fornævnte Underkonto, at der foretoges den Forandring med Hensyn til Administrationen af de forskellige Afdelinger, jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 698—99, at en Del af dem overgik fra Dekanus til den yngste Institutbestyrers Administration, navnlig af Hensyn til at den skiftende Dekanus i Regelen ikke kunde have Kjendskab til Forbruget i det forrige kirurgiske Akademis Bygning og derfor heller ingen Indflydelse paa dets Regulering.

Konsistorium indstillede under 1ste August 1899 til Ministeriet, at fornævnte 3450 Kr. paa Finanslovsforslaget søgtes forhøjet til 6200 Kr., samt at der med Hensyn til Spørgsmaalet om Forandring med Hensyn til Administrationen af de forskellige Afdelinger paa fornævnte Underkonto a. blev indhentet nærmere Erklæring fra Universitetets Kvæstor.

I den af Universitetets Kvæstor til Ministeriet afgivne Erklæring af

21de August s. A. henlede han Opmærksomheden paa, at Udtrykket Institutbestyrere maatte antages at omfatte Professorerne i normal Anatomi, pathologisk Anatomi og Farmakologi, hvilket han ogsaa af Dekanus havde erfaret var Mening. Kvæstor foreslog derhos en Forandring i Texten for Underkonto 4. a. i Aumærkningerne til Finanslovsforslaget for 1900—1901 samt en Fordeling af det eventuelt forhøjede Beløb paa Underkontoen mellem Dekanus og vedkommende Institutbestyrer.

Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev derefter Beløbet paa Universitetets Udgiftspost 4, særegne Udgifter til det lægevidenskabelige Fakultet, foreslaaet forhøjet fra 7620 Kr. til 10370 Kr., nemlig en Forhøjelse af det tidligere paa Underkonto a. bevilgede Beløb 3450 Kr. med 2750 Kr. til 6200 Kr. I denne Anledning bemærkedes følgende. Ved Erhvervelsen af den op til det kirurgiske Akademis Bygning stødende Ejendom paa Hjørnet af Fredericiagade og Bredgade var der tilsigtet en betydelig Udvidelse og Forbedring af de lægevidenskabelige Undervisningsanstalter, og som Følge heraf blev ved Finansloven for 1898—99, jfr. Rigsdagstidende 1897—98 Tillæg B. Sp. 453—58 og Sp. 623—24, den da bestaaende Bevilling under Udgiftspost 4. i Henhold til Andragende fra det lægevidenskabelige Fakultet forhøjet med et paa Underkonto a. med 1950 Kr. og paa Underkonto b. med 600 Kr. fordelt Beløb af 2550 Kr., nemlig fra 5070 Kr. til 7620 Kr. Naar Fakultetet nu havde ansøgt om en yderligere Forøgelse af det paa Underkonto 4. a. bevilgede Beløb med 2750 Kr., altsaa fra 3450 Kr. til 6200 Kr., havde dette sin Grund i, at Benyttelsen af de lægevidenskabelige Instituter i den nyerhvervede Ejendom havde vist sig at være bleven betydelig større, end man i 1897—98 antog, og det maatte vistnok ogsaa erkjendes, at man da vanskeligt kunde bedømme, i hvor stort Omfang de udvidede Instituter vilde blive benyttede af Studerende og yngre Videnskabsmænd. Det under Post 4. a. bevilgede, til ordinære Udgifter saasom Brændsel, Belysning m. v. anslaaede Beløb af 3400 Kr. havde derfor vist sig at være utilstrækkeligt og var i Finansaaret 1898—99 overskredet med et Beløb af 1779 Kr. 10 Ø. Naar der tillige saas hen til, at de udvidede Instituter endda kun vare i Virksomhed i sidste Halvdel af nævnte Finansaar, vilde den foreslaaede Forøgelse med 2750 Kr. ikke kunne anses for høj. I Forbindelse hermed og i Henhold til, hvad der allerede forud for Bevillingen for 1898—99 havde foreligget for Rigsdagen, samt til en efter Regnskabet for sidst nævnte Finansaar foretaget Specificering for de Underkonto 4. a. efter de forandrede Forhold nu paahvilende Udgifter foresloges Texten til denne Underkonto a. for Fremtiden affattet saaledes: Til ordinære Udgifter, saasom Brændsel, Belysning (ogsaa elektrisk), Elektricitet til Elevator, Inventariegjenstande og Haandværksarbejde, Natterenovation og Skorstensfejning, alt i det forrige kirurgiske Akademis Bygning og den med denne forbundne Ejendom paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade, fremdeles til Protokoller, Skrivematerialier, Porto og Trykning, til Nytaarsducører og til Anskaffelse samt Transport af Kadavere, Kranier m. fl. Gjenstande til Brug ved Forelæsninger og Examina, jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1093—96. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Forhøjelsen optaget paa Finansloven for 1900—1901.

I Henhold til et af Konsistorium anbefalet Andragende fra det lægevidenskabelige Fakultet blev der til 2den Behandling i Folkethinget af Forslaget til Lov om Tillægsbevilling for 1899—1900 stillet Forslag om, at det paa fornævnte Underkonto a. bevilgede Beløb ogsaa for Finansaaret 1899—1900 forhøjedes med 2750 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg B. Sp. 1913—16 og 2013—14. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Tillægsbevillingsloven for 1899—1900.

Ved Skrivelse af 28de Maj 1900 bifaldt Ministeriet, »at fra Begyndelsen af Finansaaret 1900—1901 at regne, Attestationen af Regninger, at udbetale i Kvæsturen under Universitetets Udgiftspost 4. a. efter Anvisning af Kvæstor, bliver at foretage af den af Professorerne i normal Anatomi, patologisk Anatomi og Farmakologi, der senest er bleven ansat i et af disse Fag, for saa vidt angaar Udgifterne til Brændsel (derunder Ildtændere), Belysning, Elektricitet til Elevator, Inventariegenstande og Haandværksarbejde m. v., Natterenovation og Skorstensfejning, alt i det forrige kirurgiske Akademis Bygning og den med denne forbundne Ejendom paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade, — og af Fakultetets Dekanus, for saa vidt angaar Udgifterne til Protokoller, Skrivematerialier, Porto og Trykning, til Nytaarsducører og til Anskaffelse samt Transport af Kadavere, Kranier med flere Gjenstande til Brug ved Forelæsninger og Examina, samt at der af nævnte Udgiftspost 4. a. stilles 5200 Kr. til Raadighed for den af Professorerne i normal Anatomi, patologisk Anatomi og Farmakologi, der senest er bleven ansat i et af disse Fag, og 1000 Kr. til Raadighed for Fakultetets Dekanus.«

— I Anledning af en af Konsistorium under 6te Juni 1900 indsendt Skrivelse fra det lægevidenskabelige Fakultet angaaende Vanskeligheden ved Opgjørelsen af Udgiften til Elektricitet, Koge- og Belysningsgas, da Regningen for Januar Kvartal først indkom i April Maaned og dens Størrelse ikke i Forvejen vilde kunne beregnes, da Forbruget vilde variere fra Aar til Aar, bifaldt Ministeriet under 4de August s. A., at en Regning paa 752 Kr. 93 Ø. for den i Januar Kvartal s. A. paa de lægevidenskabelige Instituter benyttede Elektricitet, Koge- og Belysningsgas førtes til Udgift under Universitetets Udgiftspost 4. for Finansaaret 1900—1901, og at tilsvarende Regninger for Elektricitet og Gas for Januar Kvartal fremtidig føres til Udgift i det følgende Finansaars Regnskab, saaledes at i Fremtiden hvert Finansaars Regnskab, for saa vidt angaar Elektricitet og Gas, udviser Resultaterne for det i Finansaaret afsluttede Kalenderaar.«

VIII. Universitetets Forhold ud ad til.

1. Repræsentation ved Krakaus Universitets 500 Aars Jubelfest.

Med Kirke- og Undervisningsministeriets Samtykke modtog Konsistorium den Kjøbenhavns Universitet tilstillede Indbydelse til ved Delegerede at lade sig repræsentere ved Krakaus Universitets 500 Aars Jubilæum den 7de